

Riksarkivet

Diarienummer:
DI-2021-3562

Ert diarienummer:
RA 231-2020/18117

Datum:
2021-05-05

Yttrande över promemorian Bevarande av personuppgifter i register för reservering av fordringar och återkrav hos CSN

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Enligt promemorian har Centrala studiestödsnämnden (CSN) vänt sig till Riksarkivet för att kunna bevara personuppgifter i ett register som CSN för i syfte att beräkna reserveringar för lånefordringar och återkrav. I promemorian hänvisas till bestämmelserna i bl.a. studiestödsdataförordningen där det framgår att Riksarkivet får meddela föreskrifter om att personuppgifter får bevaras för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål eller för redovisningsändamål. CSN anser att uppgifterna ska bevaras för samtliga ändamål som anges i studiestödsdataförordningen. Enligt Riksarkivet bör framställan beviljas och man delar myndighetens slutsatser att uppgifterna har forskningspotential. Riksarkivet går dock inte närmare in på för vilket eller vilka av ändamålen i studiestödsdataförordningen som personuppgifterna ska bevaras.

En av de grundläggande principerna i dataskyddsförordningen är att personuppgifter inte ska bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (lagringsminimering). En annan av principerna är att uppgifter inte ska vara för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (uppgiftsminimering). Det är alltså viktigt att ange för vilka ändamål personuppgifter ska behandlas.

Mot den bakgrunden saknar IMY en redogörelse för och beskrivning av de ändamål för vilka CSN ska bevara de uppräknade personuppgifterna. Det är därför svårt att ta ställning till konsekvenserna det föreslagna bevarandet av registret skulle kunna få för enskildas personliga integritet. Statistikändamål skiljer sig till exempel från andra ändamål genom att resultatet per definition inte ska utgöra personuppgifter. Enligt skäl 162 i dataskyddsförordningen innebär ett statistiskt ändamål att resultatet av behandlingen för statistiska ändamål inte består av personuppgifter, utan av aggregerade personuppgifter, och att resultatet eller uppgifterna inte används till stöd för åtgärder eller beslut som avser en särskild fysisk person. Ett tydligt angivet

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

ändamål är som regel en förutsättning för att man ska kunna bedöma om en viss behandling är laglig, dvs. om den är nödvändig.

Kravet på att ändamålet ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse innebär i sig en spärr mot helt onödig behandling av personuppgifter eller sådan behandling som utgör ett oproportionerligt intrång i privatlivet som inte kunnat förutses. Se regeringens propositionen Ny dataskyddslag (prop. 2017/18:105 s. 60).

I promemorian anges att CSN motiverar sin framställning med att myndigheten behöver följa reserveringar av låneförluster på lång och kort sikt för att analysera hur väl prognosen över framtida avskrivningar motsvarar faktiska avskrivningar. Dessutom anges att registret ger möjlighet till relativt precisa uppföljningar över långa tidsspann och att undersökningar kan genomföras både på aggregerad nivå och på individnivå med hjälp av registret. Vidare framgår att Riksarkivet inte har någon anledning att ifrågasätta CSN:s analys av registrets forskningspotential och att det i ett längre forskningsperspektiv är möjligt att koppla samman uppgifter med andra uppgifter inom och utanför CSN:s egen verksamhet.

IMY vill framhålla att det måste finnas en väl underbyggd analys inte bara utifrån behovet av att lagra uppgifter utan också utifrån integritetsaspekten. Det innebär att en intresseavvägning måste göras mellan behoven och de integritetsrisker som personuppgiftbehandlingen ger upphov till. En sådan intresseavvägning omfattar även en bedömning om personuppgiftsbehandlingen är nödvändig för att uppnå ett avsett ändamål och om det finns alternativ som är mindre integritetskänsliga. Behoven som CSN har redovisat måste således vägas mot integritetsrisker för den enskilde. En analys som skulle motivera en oändlig bevarandetid för uppgifter om enskilda och deras ekonomiska förhållanden saknas dock.

IMY vill erinra om att gallringsbestämmelserna i studiestödsdatalagen och studiestödsdataförordningen liksom i andra registerförordningar syftar till att skydda enskildas personliga integritet. Mot bakgrund av enskildas integritetsskyddsintresse och med tanke på principerna om uppgifts- och lagringsminimering samt att personuppgifter om ekonomiska förhållanden typiskt sett är så kallade integritetskänsliga personuppgifter som är särskilt skyddsvärda anser IMY att Riksarkivet bör beakta om det är nödvändigt att alla personuppgifter ska bevaras på individnivå.

Vid sin bedömning bör Riksarkivet även beakta att många av de personuppgifter som CSN önskar ska bevaras i ett register redan nu finns bevarade enligt Riksarkivets föreskrifter. Det innebär att samma personuppgifter skulle finnas lagrade på fler ställen något som skulle kunna ifrågasättas med beaktande av principen om lagringsminimering.

Med anledning av att det i promemorian nämns att aktuellt register är avskilt från verksamheten till myndighetens datalager vill IMY framhålla att när myndigheten arkiverar handlingar bör de avskiljas från det dokument- och ärendehanteringssystem som används i den dagliga verksamheten. Om arkiveringsfunktionen ingår i samma system, bör systemet innehålla tekniska avgränsningar. Med det avses enkelt uttryckt att de arkiverade personuppgifterna inte ska vara åtkomliga i den dagliga verksamheten.

Slutligen vill IMY uppmärksamma Riksarkivet på att det i bilagan till ändringsföreskrifter anges personuppgifter i stället för personnummer.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Malin Blixt efter föredragning av juristen Caroline Cruz Julander. Vid den slutliga handläggningen har även avdelningsdirektören Suzanne Isberg deltagit.

Malin Blixt, 2021-05-05 (Det här är en elektronisk signatur)